

MINISTERSTVO PÔDOHOSPODÁRSTVA A ROZVOJA VIDIEKA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
SEKCIA LESNÉHO HOSPODÁRSTVA A SPRACOVANIA DREVA

**OKRUHY OTÁZOK A TÉZ
NA ODBORNÚ PRÍPRAVU A SKÚŠKU
ODBORNÉHO LESNÉHO HOSPODÁRA**

2024

A. PESTOVANIE LESOV

1. Semenárske oblasti, zásady prenosu, evidencia lesného reprodukčného podľa zákona č. 138/2010 Z. z. o lesnom reprodukčnom materiáli v znení neskorších predpisov, jej vedenie a uchovávanie, rastlinolekárska starostlivosť a jej vzťah k problematike LRM podľa zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti.
2. Uzané zdroje lesného reprodukčného materiálu, ich označovanie v teréne, v lesníckych mapách a evidenčný kód uznaného zdroja.
3. Uznávanie a obhospodarovanie zdrojov lesného reprodukčného materiálu.
4. Zabezpečovanie lesného reprodukčného materiálu na obnovu lesa a zalesňovanie, zber a odber lesného reprodukčného materiálu, použitie lesného reprodukčného materiálu z obchodnej výmeny a dovozu.
5. Evidencia obnovy lesa podľa zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov (prirodzená, umelá a kombinovaná obnova).
6. Spôsoby a technika zalesňovania (príprava pôdy pre zalesňovanie, sadba, podsadba, sejba, podsejba).
7. Obnova lesa – základné členenie - umelá, prirodzená, kombinovaná (spon, zmiešanie, výber drevín v závislosti na stanovišti). Dešifrujte štvorcíslicie lesného typu uvádzaného v programe starostlivosti o lesy.
8. Starostlivosť o nárasty a kultúry, usmerňovanie drevinovej skladby, kritériá na posudzovanie zabezpečeného lesného porastu, lehota na obnovu lesa a lehota na zabezpečenie lesného porastu, predĺženie lehoty na obnovu lesa a lehoty na zabezpečenie lesného porastu a dôvody na ich predĺženie.
9. Metódy prečistiek (plecí rub, prerezávka, čistka, tvarový orez v mladinách) a ich charakteristika.
10. Výchova ihličnatých lesných porastov.
11. Výchova bukových, dubových a zmiešaných lesných porastov, racionalizácia výchovy listnatých mladín.
12. Výchova žrdkovín a žrdovín – prebierky (druh, spôsob, forma výberu, sila zásahu a interval).
13. Prebierky v ihličnatých lesných porastoch.
14. Prebierky v listnatých lesných porastoch.
15. Racionalizačná úrovňová prebierka – metóda „cieľových stromov“.
16. Zásady a význam uvoľňovacej prebierky (v akej rastovej fáze a za akým účelom sa uplatňuje).
17. Obnova lesa (spôsoby, formy, ich výhody a nevýhody), obnovná doba, vek začatia obnovy lesa.
18. Prirodzená obnova lesa – podmienky, prirodzené zmladenie.
19. Obnovné ruby a ich použitie podľa hospodárskych spôsobov a ich foriem, okrajový odrub a jeho špecifiká.
20. Kombinované obnovné postupy ako prostriedok dosiahnutia zmiešaných a diferencovaných lesných porastov.
21. Zásady a princípy výberkového hospodárskeho spôsobu, jeho uplatňovanie (v akých lesoch sa uplatňuje), základné znaky výberkového lesa, obnova lesa pri výberkovom hospodárskom spôsobe.
22. Prevod lesa (cieľ, spôsoby), doba prevodu lesa.
23. Premena lesa (cieľ, spôsoby), doba premeny lesa.
24. Prebudova lesa (cieľ, spôsoby), osobitné prípady prebudovy lesa na prírode blízke hospodárenie v lesoch (PBHL).

25. Rekonštrukcia lesa a jej uplatňovanie.
26. Pestovanie rýchlorastúcich drevín a energetických porastov.
27. Ciele, zásady a postupy PBHL.
28. Obmedzenia obnovy lesa inváznymi a nepôvodnými drevinami

B. ŤAŽBA, DOPRAVA DREVA, OCHRANA DREVA, ENVIRONMENTÁLNE PRIAZNIVÉ TECHNOLOGIE

1. Ťažba, druhy ťažby, spôsoby vyznačovania ťažby, písomný súhlas na ťažbu.
2. Závaznosť celkového objemu dreva predpísaného na ťažbu programom starostlivosti o lesy pre lesný celok, vlastnícky celok, kategóriu lesa a jednotku priestorového rozdelenia lesa.
3. Výpočet objemu vyznačenej ťažby dreva.
4. Ťažbová mapa, vyznačovanie ťažbových zásahov na obnovnom prvku.
5. Plocha na obnovu lesa, plocha holiny (ich určenie, evidencia a ohlasovanie).
6. Postup pri plánovaní ťažby (vrátane jej výšky) a súvisiaca evidencia.
7. Diferencované spôsoby hospodárenia v lesoch a ťažba dreva.
8. Zásady vykonávania ťažby.
9. Kritériá sprístupnenia lesa a zásady tvorby lesnej dopravnej siete, využívanie lesných ciest.
10. Sprístupňovanie lesov podľa charakteristických tvarov terénu,
11. Ťažba, preprava dreva a použitie cudzích pozemkov na činnosti súvisiace s ťažbou a prepravou dreva.
12. Údržba lesnej cestnej siete, asanácia lesných ciest a skladov.
13. Ťažbovo-výrobné technológie a ich členenie podľa kritérií.
14. Environmentálne priaznivé technológie v ťažbe dreva.
15. Hlavné zásady prípravy pracovísk, charakteristika terénnych a technologických typov.
16. Prevádzkové osobitosti ťažbových prác v náhodných ťažbách.
17. Zásady poťažbovej úpravy pracovísk, náplň jednotlivých činností.
18. Lesníckotechnické meliorácie a zahrádzanie bystrín.
19. Povinnosti odborného lesného hospodára (OLH) pri návrhu, usmerňovaní a kontrole ťažbovo-výrobného procesu pri obhospodarovaní lesov.
20. Hlavné zásady stínky, odvetvovania a skracovania dreva.
21. Približovacie prostriedky, technologické postupy.
22. Manipulácia dreva a jeho triedenie na sortimenty, označovanie vyťaženého dreva a vyrobených sortimentov.
23. Zásady merania dreva a znaky dreva.
24. Ochrana vyťaženého dreva.
25. Predchádzanie a zabránenie škodám na lesných porastoch, lesných pozemkoch a lesných cestách a vyťaženom dreve – zodpovednosť OLH.
26. Preprava, skladovanie a spracovanie dreva – povinnosti právnických a fyzických osôb.
27. Evidencia ťažby v lesnej hospodárskej evidencii.
28. Možnosti a podmienky vykonania úmyselnej ťažby dreva s ohľadom na požiadavky ochrany prírody a krajiny.
29. Možnosti a podmienky vykonania náhodnej ťažby s ohľadom na požiadavky ochrany prírody a krajiny.

30. Ťažba na lesných pozemkoch, ktoré nie sú porastom a na ostatných lesných pozemkoch.
31. Podmienky na znižovanie zakmenenia v poraste.
32. Označovanie vyťaženého dreva, doklady o pôvode dreva.

C. HOSPODÁRSKA ÚPRAVA LESOV A REALIZÁCIA PROGRAMOV STAROSTLIVOSTI O LESY, LESNÁ HOSPODÁRSKA EVIDENCIA A POZEMKOVÁ EVIDENCIA

1. Charakteristika a poslanie hospodárskej úpravy lesov (HÚL).
2. Kategorizácia lesov - členenie, vyhlasovanie kategórií lesa (postupy a podmienky).
3. Hospodárske tvary lesa a hospodárske spôsoby v lesoch.
4. Charakteristika a plánovanie prevodov, premien a rekonštrukcií lesných porastov.
5. Komplexné zisťovanie stavu lesa a jeho využitie v praxi lesného hospodárstva.
6. Priestorová úprava lesa – charakteristika jednotiek priestorového rozdelenia lesa (JPRL). Tvorba porastu, jeho zmena, rozdelenie.
7. Časová úprava lesa – charakteristika základných prvkov časovej úpravy lesa.
8. Ťažbová úprava lesa – charakteristika, druhy ťažieb, ťažbové ukazovatele, určenie výšky ťažby podľa kategórií lesov, hospodárskych tvarov lesa a hospodárskych spôsobov v lesoch.
9. Program starostlivosti o lesy (PSL) a jeho súčasti, charakteristika, spolupráca OLH s vyhotovovateľom PSL, projekt starostlivosti o lesné pozemky (PSLP), dôvody na jeho vyhotovenie.
10. Všeobecná časť PSL.
11. Plochová tabuľka, jej záväznosť pri obhospodarovaní lesa.
12. Opis lesných porastov a plán hospodárskych opatrení PSL.
13. Prehľadové tabuľky PSL.
14. Druhy lesníckych máp a ich využitie v praxi lesného hospodárstva .
15. Postup pri vyhotovovaní PSL, PSLP a konania spojené s ich vyhotovovaním.
16. Predčasná obnova PSL, úprava PSL, zmena PSL a aktualizácia PSL.
17. Lesná hospodárska evidencia v porastoch, na ostatných lesných pozemkoch a lesných pozemkoch, ktoré nie sú porastom.
18. Zisťovanie zásob lesných porastov (metódy zisťovania).
19. Výpočet zásob lesných porastov a ďalších porastových veličín (praktické použitie jednotlivých druhov tabuliek pre výpočet).
20. Využitie rámcového plánovania v činnosti OLH - modely hospodárenia.
21. Realizácia plánu hospodárskych opatrení.
22. Možnosti využívania hospodárskych spôsobov pri PBHL.
23. Výkon činnosti OLH v poraste s viacerými obhospodarovateľmi les.
24. Činnosť OLH pri konaní o rozdelení dielca rozhodnutím orgánu štátnej správy lesného hospodárstva.

D. Právne predpisy na úseku lesného hospodárstva, ochrany prírody a krajiny, ako aj súvisiace právne predpisy

A. Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v z.n.p. a všeobecne záväzné právne predpisy vydané na jeho vykonanie

1. Lesné pozemky a ich členenie, evidencia lesných pozemkov.
2. Zásady ochrany lesných pozemkov, vyňatie a obmedzenie využívania a zmena využitia.
3. Kategorizácia lesov, vyhlasovanie lesov osobitného určenia a lesov ochranných, lesy, vyhlasovanie pralesa.
4. Hospodársky tvar lesa, hospodársky spôsob a forma hospodárskeho spôsobu, ich uplatňovanie, zmena a úprava, hospodárske spôsoby pri PBHL, prebudova lesa na PBHL
5. Rekonštrukcia lesa .
6. Obnova lesa.
7. Výchova lesa.
8. Ťažba, zásady vykonávania ťažby, povinnosti ohlásenia dôvodu vzniku náhodnej ťažby, objem ťažby a jeho vzťah k predpísanému objemu dreva na ťažbu PSL pre vlastnícky celok, lesný celok a kategóriu lesa.
9. Sústreďovanie, preprava a uskladňovanie dreva, sprístupňovanie lesa a využívanie lesných ciest, lesníckotechnické meliorácie a zahrádzanie bystrín v lesoch.
10. Ochrana lesa, lesnícka ochranná služba, mimoriadne udalosti v lesoch.
11. Využívanie lesov verejnosťou a zakázané činnosti na lesných pozemkoch, iné využívanie lesov.
12. Opatrenia na zaistenie bezpečnosti osôb a majetku.
13. Náhrada škody na lesnom majetku a náhrada za obmedzenie vlastníckych práv.
14. Hospodárska úprava lesov, vyhotovenie PSL (PSLP), vyhotovovateľ PSL (PSLP) a schvaľovanie PSL (PSLP).
15. Lesná hospodárska evidencia a informačný systém lesného hospodárstva.
16. Inventarizácia lesov a monitoring lesov.
17. Odborný lesný hospodár, povinnosti a oprávnenia OLH.
18. Odborná správa lesov, osobitné obhospodarovanie lesa.
19. Správa lesného majetku štátu, združenie vlastníkov lesného majetku.
20. Lesná stráž, povinnosti a oprávnenia lesnej stráže.
21. Financovanie verejnoprospešných činností v lesoch.
22. Orgány štátnej správy lesného hospodárstva a ich pôsobnosť.
23. Priestupky a iné správne delikty na úseku lesného hospodárstva.
24. Nájomné vzťahy k lesným pozemkom, nájomný vzťah „zo zákona“ pri obhospodarovaní väčšiny porastu a po pozemkových úpravách.

B. Zákon č. 138/2010 Z. z. o lesnom reprodukčnom materiáli v znení neskorších predpisov a vykonávacie predpisy vydané na jeho vykonanie a zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti.

25. Zdroje reprodukčného materiálu a ich uznávanie.
26. Fenotypová klasifikácia lesných porastov.

27. Použitie lesného reprodukčného materiálu na obnovu lesa, zalesňovanie a na iné lesnícke účely.
28. Orgány štátnej správy v oblasti lesného reprodukčného materiálu, orgán štátnej odbornej kontroly v oblasti produkcie lesného reprodukčného materiálu a jeho uvádzania na trh a ich pôsobnosť.
29. Semenárske oblasti a prenos lesného reprodukčného materiálu.
30. Evidencia lesného reprodukčného materiálu použitého na obnovu lesa a zalesňovanie.
31. Rastlinolekárska starostlivosť pri produkcii a uvádzaní rastlinného materiálu na trh

C. Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a všeobecne záväzné právne predpisy vydané na jeho vykonanie

32. Všeobecná ochrana prírody a krajiny, nepôvodné a invázne nepôvodné druhy drevín.
33. Stupne ochrany, obmedzenia a zákazy vyplývajúce z jednotlivých stupňov ochrany, ktoré sa týkajú lesného hospodárstva .
34. Chránené územia a stupne ochrany, ktoré sa v nich uplatňujú.
35. Chránené vtáčie územie a územie európskeho významu, posudzovania činností vykonávaných v územiach patriacich do európskej sústavy chránených území NATURA 2000 a obmedzenia LH z nich vyplývajúce.
36. Výnimky z podmienok ochrany chránených území.
37. Práva a povinnosti pri ochrane drevín, vstup na pozemky zamestnancami orgánu ochrany prírody.
38. Náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania na lesnom pozemku.
39. Orgány ochrany prírody, organizácie ochrany prírody a krajiny, vydávanie stanovísk, súhlasov a osobitosti konania vo vzťahu k lesnému hospodárstvu.

E. OCHRANA LESOV

1. Povinnosti obhospodarovateľa lesa pri ochrane lesa.
2. Povinnosti OLH pri ochrane lesa.
3. Integrovaná ochrana lesa – pojem, charakteristika, prínos pre efektívne obhospodarovanie lesa.
4. Biologická ochrana lesa a jej miesto v lesnom hospodárstve.
5. Prípravky na ochranu rastlín a ich využitie v lesnom hospodárstve – triedenie, zásady ich použitia, vedenie evidencie.
6. Orgán štátnej odbornej kontroly ochrany lesa – úlohy a kompetencie.
7. Pôsobenie antropogénnych škodlivých činiteľov v lesoch – základná charakteristika a ich vplyv na lesné porasty. Nástroje na ochranu lesa proti pôsobeniu antropogénnych škodlivých činiteľov v lesoch.
8. Abiotické škodlivé činitele v lesoch – základná charakteristika a ich vplyv na lesné porasty. Nástroje na ochranu lesa pred pôsobením abiotických škodlivých činiteľov v lesoch.
9. Vplyv vetra, snehu a námrazy na stabilitu lesných porastov a opatrenia (zariaďovateľské, pestovateľské a ochranárske), ako prevencia a ochrana pred škodlivým pôsobením abiotických škodlivých činiteľov v lesoch.

10. Rozluky, odluky a porastové plášte – základná charakteristika, význam z hľadiska ochrany lesa.
11. Hlavné skupiny biotických škodlivých činiteľov v lesoch a ich vplyv na lesné porasty. Opatrenia na ochranu lesa proti pôsobeniu biotických škodlivých činiteľov v lesoch.
12. Škodcovia semien - opis, bionómia, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob kontroly a ochrana proti pôsobeniu týchto škodlivých činiteľov.
13. Tvrdone (Hylobius) a lykokazy (Hylastes) - opis, bionómia, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob kontroly, ochrana proti pôsobeniu týchto škodcov, základný, zvýšený, kalamitný stav(jeho kontrola) a obranné opatrenia proti pôsobeniu týchto škodcov.
14. Škodcovia semenáčikov a sadeníc - opis, bionómia, opis poškodenia, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob kontroly, ochrana,.
15. Podkôrny hmyz, ako biotický škodlivý činiteľ spôsobujúci vážne problémy pri hospodárení v ihličnatých lesných porastoch a hlavné zásady obrany proti nemu.
16. Hlavné druhy podkôrníkovitých na smreku a metódy ochrany proti nim.
17. Lykožrút smrekový – opis druhu, bionómia vývoja, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené lesné porasty a územia, čas a spôsob kontroly, ochrana (základný, zvýšený, kalamitný stav, jeho kontrola) a obranné opatrenia proti jeho pôsobeniu.
18. Lykožrút lesklý - opis, bionómia, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob kontroly, ochrana (základný, zvýšený, kalamitný stav, jeho kontrola) a obranné opatrenia proti jeho pôsobeniu.
19. Drevokaz čiarkovaný – opis, bionómia, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob kontroly, ochrana,.
20. Hlavné druhy podkôrneho hmyzu na borovici, ich významnosť, zásady a možnosti ochrany proti nim.
21. Podkôrník dubový – opis druhu, bionómia vývoja, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob kontroly, ochrana (základný, zvýšený, kalamitný stav, jeho kontrola) a obranné opatrenia proti jeho pôsobeniu.
22. Hlavné druhy listožravého hmyzu na ihličnatých drevinách a ich škodlivosť v podmienkach Slovenska.
23. Ploskanka smreková – opis druhu, bionómia vývoja, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob kontroly, ochrana, príbuzné druhy.
24. Rúrkovček smrekovcový – opis, bionómia, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob kontroly, ochrana, príbuzné druhy.
25. Hlavné druhy listožravého hmyzu na listnatých drevinách, metódy kontroly a obrany proti nim.
26. Mníška veľkohlavá – opis druhu, bionómia vývoja, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob kontroly, ochrana (základný, zvýšený, kalamitný stav, kontrola) a obranné opatrenia.
27. Piadivky a obalovače na duboch – opis druhov, bionómia vývoja, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob kontroly, ochrana, príbuzné druhy.
28. Chrústy a ich pandravy – opis druhu, bionómia vývoja, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob

- kontroly, ochrana(základný, zvýšený, kalamitný stav, kontrola) a obranné opatrenia.
29. Cicavý hmyz a jeho škodlivé pôsobenie v lese.
 30. Kôrovnica kaukazská – opis druhu, bionómia vývoja, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob kontroly, ochrana (základný, zvýšený, kalamitný stav, kontrola)a obranné opatrenia.
 31. Vošky na smreku a smrekovci – opis druhu, bionómia vývoja, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob kontroly, ochrana (základný, zvýšený, kalamitný stav, kontrola) a obranné opatrenia.
 32. Zavlečení a karanténni škodcovia - opis druhov, bionómia vývoja, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob kontroly, ochrana, príbuzné druhy.
 33. Hubové ochorenia lesných drevín – základné delenie, prevencia, ochrana a obrana pred ich pôsobením a rozšírením.
 34. Podpňovka smreková – opis druhu, bionómia vývoja, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob kontroly, ochrana (základný, zvýšený, kalamitný stav, kontrola) a obranné opatrenia.
 35. Tracheomykózne ochorenia dubov – opis druhu, bionómia vývoja, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob kontroly, ochrana, príbuzné druhy.
 36. Sypavky na boroviciach – opis druhu, bionómia vývoja, opis poškodenia, možnosti zámeny, hostiteľské dreviny, ohrozené porasty a územia, čas a spôsob kontroly, ochrana (základný, zvýšený, kalamitný stav, kontrola) a obranné opatrenia.
 37. Žltnutie smrečín – príznaky, stratégia obhospodarovania poškodených lesných porastov.
 38. Zver – škodlivé pôsobenie, prevencia a ochrana kultúr a kmeňovín.
 39. Škody zverou, metodika zisťovania, hlásenie škôd.
 40. Nežiaduca vegetácia – škodlivé pôsobenie, možnosti ochrany.
 41. Ochrana lesa pred požiarimi – kategórie požiarov podľa druhu a šírenia, prevencia pred vznikom požiarov.
 42. Hlavné škodlivé činitele ovplyvňujúce hospodárenie v smrečinách.
 43. Hlavné škodlivé činitele ovplyvňujúce hospodárenie v lesných spoločenstvách s jedľou.
 44. Hlavné škodlivé činitele ovplyvňujúce hospodárenie v borovicových lesoch.
 45. Hlavné škodlivé činitele ovplyvňujúce hospodárenie v bučinách.
 46. Hlavné škodlivé činitele ovplyvňujúce hospodárenie v dubinách.
 47. Hlavné škodlivé činitele ovplyvňujúce hospodárenie v spoločenstvách rýchlorastúcich drevín.
 48. Ochrana lesa v energetických porastoch.
 49. Zdravotný stav lesných porastov vhodných na rekonštrukciu a návrh postupu rekonštrukcie.
 50. Opatrenia na ochranu lesov pred vplyvom imisií. Náležitosti projektu ozdravných opatrení.
 51. Lesná hospodárska evidencia vo vzťahu k ochrane lesa.
 52. Projekt na zabránenie šírenia a premnoženia škodcov – dôvody na jeho vypracovanie, povinná osoba na jeho financovanie, jeho náležitosti a postup vypracovania.